

DOORSTROOMCONFERENTIE

Opbrengst Themasessie

Curriculumherziening als kans voor versterken LOB en doorstroom, Marijn Meijer (SLO)

Kern van de themasessie

De lopende curriculumherziening biedt een wezenlijke kans om loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) structureel te versterken en daarmee de doorstroom in het onderwijs te verbeteren. In het huidige curriculum ontbraken voor sommige vakken expliciete eindtermen. In het nieuwe curriculum is bewust gekozen voor een andere benadering: leraren krijgen ruimte om het beoogde curriculum te vertalen naar de onderwijspraktijk.

In dat kader heeft SLO van het ministerie van OCW de opdracht gekregen om LOB op te nemen in **alle eindexamenvakken**. De eindterm LOB is voor alle vakken gelijk en gepositioneerd in **domein E (ervaringsdoel)**. Daarmee wordt LOB niet langer gezien als een afzonderlijke activiteit of verantwoordelijkheid van decanen alleen, maar als een integraal onderdeel van het vakonderwijs.

LOB wordt in deze visie opgevat als een **doorlopend proces van ontdekken**, waarin leerlingen ervaringen opdoen, daarop reflecteren en woorden leren geven aan hun kwaliteiten, motieven en ambities. Kiezen is geen eenmalig moment, maar een continu leerproces. Om dit te ondersteunen is aan de eindterm een niet-voorschrijvende toelichting toegevoegd ("te denken valt aan"), waarmee ruimte wordt geboden aan professionele invulling zonder dat sprake is van toetsing of gedetailleerde voorschriften.

Waarom dit een kans is voor betere doorstroom

De curriculumherziening maakt het mogelijk om LOB te verankeren in het dagelijks handelen van vakdocenten en in de leeromgeving als geheel. Wanneer vakonderwijs niet alleen gericht is op kennisoverdracht, maar ook op betekenisvolle ervaringen en reflectie, krijgen leerlingen een beter beeld van zichzelf en van mogelijke vervolgwegen. Dit draagt direct bij aan bewuste keuzes en daarmee aan een soepelere doorstroom binnen en tussen onderwijssectoren.

Deze kans wordt benut wanneer:

- vakonderwijs regelmatig deel uitmaakt van **projectonderwijs**;
- vakken expliciet onderdeel worden van een **loopbaangerichte leeromgeving**;
- vakdocenten de **buitenwereld** de klas in brengen via praktijkvoorbeelden, dilemma's en mensen;
- ervaringen binnen en buiten de les worden verbonden door **reflectiegesprekken**;
- de **leerling als mens** centraal staat, en niet het curriculum als doel op zich.

Essentieel daarbij is dat LOB een **organisatiebrede verantwoordelijkheid** is. Niet alleen decanen, maar ook vakdocenten, mentoren en schoolleiders spelen een rol. Dit vraagt om een gedeelde visie die zichtbaar is in concreet gedrag en handelen, en om duidelijke afspraken over rollen, taken en beschikbare tijd.

Aanbevelingen van deelnemers aan deze sessie:

De themasessie maakt duidelijk dat de curriculumherziening alleen effect heeft op doorstroom wanneer visie, organisatie en onderwijspraktijk met elkaar in samenhang worden ontwikkeld. Dit leidt tot de volgende aanbevelingen.

- **Benader LOB als een gezamenlijke onderwijsopgave.**
LOB krijgt meer effect wanneer het wordt gedragen door de hele onderwijsorganisatie en zichtbaar is in verschillende rollen en contexten, in plaats van belegd te zijn bij één functie of onderdeel.
- **Verbind visie op LOB concreet met het dagelijks onderwijs.**
Ambities rond LOB krijgen betekenis wanneer zij worden vertaald naar herkenbaar handelen in de onderwijspraktijk, waarbij vakonderwijs, loopbaanontwikkeling en doorstroom elkaar versterken.
- **Creëer ruimte voor professionele invulling en samenhang.**
Heldere rollen, voldoende tijd en beleidsmatige ruimte ondersteunen professionals om LOB, curriculumherziening en doorstroom in samenhang vorm te geven, in plaats van als losse onderdelen. Gebruik het woord 'term' in plaats van 'eindterm'
- **Zet reflectie en betekenisgeving centraal.**
Door LOB-activiteiten te gebruiken als basis voor reflectie en gesprek, en niet voor beoordeling, ontstaat ruimte om ervaringen van leerlingen en studenten te verbinden aan hun loopbaanontwikkeling en vervolgkeuzes.
- **Stel de leerling en student als mens centraal.**
Aandacht voor de persoon achter de leerling of student versterkt de samenhang tussen vakinhoud, persoonlijke ontwikkeling en doorstroom, en draagt bij aan bewuste en passende keuzes.